

En record d'un revolucionari antidogmàtic i un teòleg ciutadà

Vint anys sense Alfons Comín

M'IGNASI RIERA

Me he passat vint anys -des del juliol del 1980- enyorant una figura sorprenent, la d'un enginyer industrial, que en el fons era un poeta i un teòleg. D'un home que va exercir, ultra el rol de pare de família i d'escriptor polemicista, de profeta, amb una llibertat interior que la vida ens ha demostrat que no és moneda freqüent en la nostra masegada pell de brau.

Enyoro la presència activa d'un personatge inquietant, en estat d'efervescència permanent... si bé, per damunt de tot, era un místic, un contemplatiu, un lector àvid i una persona a qui la música apaivagava, transportava cap a d'altres cels i cap a d'altres terres.

Un antidogmàtic que va denunciar els catecismes: tant el de l'Església catòlica -i ell s'afirmava com a creient sense esclertes- com del Partit Comunista -i ell era dirigent destacat tant del PSUC com del PCE-. El seu llibre *Cristianos en el Partido, comunistas en la Iglesia* conté una de les elaboracions teòriques més sòlides sobre l'autonomia de la cultura en relació amb el poder polític.

Un aragonès, que procedia del bàndol dels vencedors, que va estudiar als jesuïtes de Sarrià i que va participar a Barcelona, des de primera hora, amb la gent d'*El Ciervo*.

Un catalanista d'obres, i no només de paraules. ¿No seria bo recordar que va ser ell l'impulsor editorial de la col·lecció *Textos Filosòfics*, per fornir una eina bàsica per a la normalització del llenguatge filosòfic en català? En fi, un diputat al Parlament de Catalunya, de vida ben efimera, perquè moria el mateix any de la seva restauració.

Com que crec que hauríem de cele-

brar amb entusiasme intencionat, militant -i perdoneu-me l'expressió-, aquest aniversari, proposaré que en destaquem un dels angles menys subratllats del perfil cultural i polític de l'Alfons Comín: el del seu internacionalisme.

Hi he pensat sovint: capbussats en debats identitaris, que deuen ser molt útils però que acaben cansant més del compte -a mi, ara i avui, em congelen les poques neurones que encara fan la viu-viu, en aquest organisme a mig desintegrar que sóc-, l'internacionalisme ens podria permetre la recuperació de molts dels eixos del pensament progressista contemporani. Estic d'acord, si convé, en la mort fins i tot del comunisme... si m'accepteu que aquesta ha estat una mort evangèlica: "Si el gra de blat no mor, no lleva fruits". Doncs bé: defenso que del gra de blat dels projectes igualitaris del comunisme (i més encara del socialisme romàntic, el premarxista, qualificat -no sé si amb mala bava- d'utòpic) en ressorgeixen ara debats tan actuals com el de la donació del deute extern o el del trasllat de les categories d'*explotador/explotat* als desequilibris mundials, denunciats fins i tot pels organismes oficials de les Nacions Unides. I àdhuc del Banc Mundial! (paradoxa: la confessió de qui n'ha fet una de ben grossa... potser perquè sap que els que el podrien condemnar estan en xifres vermelles i són insol-

"Estic d'acord, fins i tot, en la mort del comunisme... si m'accepteu que ha estat una mort evangèlica: «Si el gra de blat no mor, no lleva fruits»"

vents, fins i tot, per a promoure el judici).

Si al llarg d'aquest any 2000, que s'ha convertit en una mena d'any de traspàs, aconseguíssim recuperar el pensament de l'internacionalisme comunista, el donaria per ben viscut i per ben celebrat.

I és que un cristià pur, un demòcrata coherent, un ciutadà d'ulls nets no es podria mostrar indiferent davant afirmacions que sonen a tòpic: un deu per cent controla el vuitanta per cent de la riquesa total del planeta. N'hi ha, senyores i senyors, com per tornar-se revolucionari. O no?

